

Konwersatorium Inteligentna Energetyka

Temat przewodni

Nowy rynek energii elektrycznej – sposoby zwiększania jego przejrzystości i efektywności

SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA JAKO ŚRODOWISKO RYNKOWE DZIAŁANIA PROSUMENTÓW I NIEZALEŻNYCH INWESTORÓW

Co oznacza przejrzystość działania operatorów w świecie inteligentnej infrastruktury? Co oznacza sieciowy parytet cenowy OZE?

Jan Popczyk

Gliwice, 24 maja 2016

DYNAMIKA ZMIAN RYNKOWYCH W ELEKTROENERGETYCE

Świat

do 1990 **monopol techniczny** – doktryna: w elektroenergetyce ekonomia nie obowiązuje – realizacja interesów politycznych – subsydiowanie skrośne – ceny energii elektrycznej z sieci NN/WN (przemysł ciężki) 1,7 razy wyższe od cen z sieci nN (ludność)

Polska

1990-1995 wprowadzenie zasady : „**ceny odwzorowują koszty**” (w tendencji „**ceny odwzorowują wartość**”) – zrealizowanie do 1993 roku zasady (ceny odwzorowują koszty), czyli likwidacja subsydiowania skrośnego, z wyjątkiem taryf dla ludności (taryfy G)

Unia Europejska

1 lipca 2004 wejście w życie zasady **TPA na rynku hurtowym** – wydzielenie rynku operatorów przesyłowych – początek konkurencyjnego hurtowego

1 lipca 2007 wejście w życie zasady TPA na całym rynku – wejście w życie zasady **TPA na rynku odbiorców końcowych** – jedno ustanowienie instytucji sprzedawcy zobowiązanego

Środowisko: Konwersatorium, biblioteka BŻEP

(podążanie za światem i UE)

2016 potrzeba nowego rynku energii elektrycznej: rynek **IREE** (interaktywny rynek energii elektrycznej), w tendencji **CCR** (cenotwórstwo czasu rzeczywistego)

KONCEPCJA RYNKU IREE, w tendencji (2025) CCR [Popczyk, BŻEP]:

(1) **RM(O) vs RM(W)**

RM(O) rynek mocy odbiorców
RM(W) rynek mocy wytwórców

(2) **BE(5)**

BE(5) bilansowanie energii 5-minutowe (105120 bilansów w roku)

(3) **ZOS(5) vs TP(TPA)**

ZOS(5) zmienna opłata sieciowa 5-minutowa
TD(TPA) taryfa dystrybucyjna na runku TPA

(4) **DSM/DSR-TD-CCR(EP,NI) vs RUS(WEK), NM(5)**

DSM/DSR zarządzanie popytem i źródłami rozproszonymi
TD taryfa dynamiczna
CCR cenotwórstwo czasu rzeczywistego
RUS(EP,NI) regulacyjne usługi systemowe w energetyce EP, NI
(zindywidualizowane)
RUS(WEK) regulacyjne usługi systemowe w energetyce WEK
NM(5) *net metering* 5-minutowy

SPRAWNOŚCI (zamiast strat procentowych) SIECI ELEKTROENERGETYCZNYCH

1. Sieci NN (220/400 kV)	97-98 %
2. Sieci WN (110 kV)	96-97 %
3. Sieci SN	
– miejskie (20 kV)	97-98 %
– wiejskie (15 kV)	93-94 %
1. Sieci nN (230/400 V)	
– miejskie	95-96 %
– wiejskie	94-95 %
Sprawność (łańcuch sprawności) do:	
– dom w mieście	86-89 %
– dom na wsi	81-85 %

**Ranking działań na drodze do:
SIECIOWEGO PARYTETU CENOWEGO OZE**

- 1. Baza** – przyłączenie źródła OZE do sieci (do KSE) – *sieć on grid*, licznik inteligentny + *net metering* (półroczny), **profil naturalny**
- 2. Baza + router OZE (DSM/DSR)**
- 3. Wariant 2 + wyposażenie PME w akumulator**, potencjalnie *sieć semi off grid*
- 4. Wariant 3 + wyposażenie PME w superkondensator**, *net metering (5-minutowy)*, potencjalnie *sieć off grid*

DANE DO ANALIZ

Taryfy przesyłowe (uśrednione):

WN-A (A23)

67 PLN/MWh

SN-B (B11, B21,B22, B23)

103 PLN/MWh

nN-C (C11, C12, C21, C22)

253 PLN/MWh

nN-G (G 11, G12)

230 PLN/MWh

Licznik

cena 100 PLN

Router

cena 1000 PLN; czas życia 10 lat

Akumulator

cena 200 €/kWh; sprawność 80%;

5 tys. cykli przeładowań

Superkondensator

2,5 tys. €/kWh; sprawność 90%;

0,5 mln cykli przeładowań

BAZA PROFILI DOBOWYCH

- 1. Baza referencyjnych „naturalnych” profili dobowych zapotrzebowania: KSE, GPZ (transformatory, linie SN), stacja transformatorowa SN/nN (transformatory, linie nN)**
- 2. Baza referencyjnych „naturalnych” profili dobowych zapotrzebowania odbiorców/prosumentów: miasto, gmina wiejska, 12 pod-segmentów energetyki EP**
- 3. Baza profili produkcji „wymuszonej” źródeł OZE: źródła wiatrowe, źródła PV**
- 4. Pierwsza propozycja dób referencyjnych: 1° - doba jesienno-zimowa, bezsłoneczna: niska temperatura, silny (stabilny) wiatr, 2° - doba wiosenno-letnia: średnia temperatura, słaby wiatr, słabe nasłonecznienie, 3° - doba letnia, bezwietrzna: wysoka temperatura, silne (stabilne) nasłonecznienie, 4° - doba letnio-jesienna: średnia temperatura, średni wiatr, średnie nasłonecznienie**

ŚRODOWISKO
wykorzystane do opracowania prezentacji

www.klaster3x20.pl, podstrona BŻEP (Biblioteka Źródłowa Energetyki Prosumenckiej)